

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя
Кафедра економічної кібернетики

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання практичних робіт
з дисципліни

“Інформаційний менеджмент”

для студентів денної та заочної форм навчання
спеціальності 051 «Економіка»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Тернопіль 2023

Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Інформаційний менеджмент» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти / уклад. Різник Н.М. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2023. 21 с.

Укладачі: Наталія РІЗНИК, кандидат економічних наук
доцент кафедри економічної кібернетики
ТНТУ ім. І. Пулюя,

Рецензент: Олена БЕРЕТЕЦЬКА, кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної кібернетики
ТНТУ ім. І. Пулюя

Методичні рекомендації розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економічної кібернетики.

Протокол № ____ від _____

Методичні рекомендації розглянуто і схвалено НМК факультету економіки та менеджменту

Протокол № ____ від _____

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Практична робота № 1.....	5
Практична робота № 2.....	6
Практична робота № 3.....	7
Практична робота № 4.....	9
Практична робота № 5.....	12
Практична робота № 6.....	14
Практична робота № 7.....	16
Практична робота № 8.....	16
Практична робота № 9.....	17
Практична робота № 10.....	18
Практична робота № 11.....	19
Рекомендована література та інформаційні джерела.....	20

ВСТУП

Метою курсу “Інформаційний менеджмент” є формування професійних знань з теорії та практики управління інформаційною діяльністю на підприємстві; опанування відповідного інструментарію для успішного управління інформаційними ресурсами, системами і технологіями.

Важливим елементом світового соціально-економічного розвитку у сучасних умовах стало інформаційне забезпечення процесу управління, яке полягає у зборі та опрацюванні інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Процес інформаційного менеджменту, який відбувається у сучасних організаціях, є основоположною частиною процесу управління організацією та необхідністю для підвищення ефективності бізнес-процесів.

На сьогодні комп’ютерні технології проникають у всі сфери діяльності підприємства, стають невід’ємною його частиною, створюють те, що з легкої руки Біла Гейтса часто називають цифрова нервова система підприємства.

На сучасному етапі інформатизації суспільства, існує проблема неадекватного випереджального розвитку інформаційних ресурсів (ІР), нових інформаційних технологій (НІТ), інформаційних систем (ІС) управлінського призначення, повільним впровадженням їх у практику управління підприємством.

Прийняття будь-якого рішення вимагає оперативної обробки значних масивів інформації; компетентність керівника вже залежить не стільки від досвіду, отриманого в минулому, скільки від володіння достатньою кількістю актуальної для даної ситуації інформації та вміння зробити корисні висновки.

Розв’язанням цієї проблеми займається відповідний розділ менеджменту, а саме: інформаційний менеджмент.

Інформаційний менеджмент – управління діяльністю, пов’язаною із створенням та використанням інформації в інтересах організації.

Основною ціллю інформаційного менеджменту є забезпечення ефективного розвитку організації шляхом регулювання різних видів її інформаційної діяльності. У зв’язку з цим перед ІМ постає ряд певних задач.

Головною задачею ІМ являється інформаційна підтримка основної діяльності організації. Наступне завдання інформаційного менеджменту полягає у переробці різноманітного «масового продукту», що пропонується на інформаційному ринку, в інформацію, релевантну діям – перехід від зовнішніх знань у знання, релевантні внутрішнім рішенням. Важливим завданням ІМ є вибір раціональних форм комунікацій, техніки та інформаційних технологій, а також характеристик інформаційних ресурсів, необхідних для досягнення цілей організації.

Практична робота № 1

Сутність, цілі, завдання та особливості інформаційного менеджменту.

Питання для обговорення:

1. Інформаційний менеджмент як важлива складова управління підприємством.
2. Основні задачі інформаційного менеджменту.
3. Підходи до діяльності в інформаційному менеджменті.
4. Основні критерії ефективності організації інформаційного менеджменту на підприємстві.

Література:

- Воронкова В. Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 158 с.
- Інформаційні системи та технології : навчально-методичний посібник / Уклад. Р.І. Чанишев. Одеса: НУ «ОЮА», 2022. 151 с.
- Матвієнко О.В. Основи інформаційного менеджменту: Навч. Посіб. – К.ЦНЛ, 2004. – 128 с.
- Спрінсян В.Г., Бірюкова Т.Л. С Ресурси та технології інформаційного менеджменту [Текст] : навчальний посібник / В.Г.Спрінсян, Т.Л.Бірюкова. — Одеса : ОНПУ, 2010 – 248 с.

Практична робота № 2

Інформація як продукт і ресурс розвитку суспільства

Питання для обговорення:

1. Поняття інформація.
2. Дані та знання. В чому полягає різниця між цими поняттями?
3. Форми подання даних. Лінійні, табличні та ієрархічні структури даних.
4. Економічна інформація.
5. Інформаційний ринок та його особливості.
6. Сегментація інформаційного ринку.

Література:

- Воронкова В. Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 158 с.
- Інформаційні системи та технології : навчально-методичний посібник / Уклад. Р.І. Чанишев. Одеса: НУ «ОЮА», 2022. 151 с.
- Трофименко О.Г., Прокоп Ю.В., Логінова Н.І., Чанишев Р.І. Офісні технології: навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2019. 207 с.
- Швачич Г.Г., Толстой В.В., Петречук Л.М., Іващенко Ю.С., Гуляєва О.А., Соболенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навч. посіб. Дніпро : НМетАУ, 2017, 230 с.
- Матвієнко О.В. Основи інформаційного менеджменту: Навч. Посіб. К.ЦНЛ, 2004. 128 с.
- Спрінсян В.Г., Бірюкова Т.Л. С Ресурси та технології інформаційного менеджменту : навчальний посібник / В.Г.Спрінсян, Т.Л.Бірюкова. Одеса : ОНПУ, 2010, 248 с.

Практична робота 3

Координація інформаційних процесів на державному та міжнародному рівнях

Питання для обговорення:

1. У чому полягає міждержавний обмін інформацією?
2. У якому офіційному документі було дано визначення «інформаційного суспільства»?
3. Яка мета створення єдиного інформаційного простору?
4. Розкрийте поняття «міжнародний інформаційний обмін».
5. На основі яких документів здійснюється міждержавна інформаційна діяльність?
6. Які базові правові принципи регламентації міждержавних відносин в єдиному інформаційному просторі?
7. Які функції виконує інформаційний менеджмент на державному рівні?
8. Якими законодавчими актами підтримується кожна з цих функцій?
9. У яких напрямках розвивається державна інформаційна політика у сучасній українській державі?
10. Нормативно-правове забезпечення використання інформаційних ресурсів та захисту інформації в Україні.
11. Діяльність Міністерства цифрової трансформації України.
12. Характеристики порталу Дія (diia.gov.ua).

Підготувати матеріали для доповіді:

1. Конвенція про кіберзлочинність (Будапештська конвенція).
2. Стандарт ISO 27001 «Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою. Вимоги»
3. Характеристика загального регламенту з захисту даних (GDPR).

Література:

- Підсумкові документи Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 — Ту- ніс 2005). URL: <http://apitu.org.ua/wsis>
- Слободяник, М.С. Міжнародна інформація : навч. посіб. / М.С.Слободяник, М.Б.Проценко. К. : ДАКККиМ, 2007. 107с.
- Про інформацію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
- Єдиний державний веб-портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/>
- Дія. Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua/>
- Про інформацію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
- Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>.

Практична робота 4

Національні інформаційні ресурси України у інтернет

Теоретичні відомості

Урядова та парламентська інформація у інтернет

Подання органами державної влади інформації у інтернет є одним найбільш дієвих способів взаємодії влади і суспільства.

Сайт органу державної влади є відкритим і загальнодоступним інформаційним ресурсом, використання якого здійснюється безоплатно, однак, сайт може містити також інформацію обмеженого доступу.

Пошук урядових ресурсів України доцільно починати з урядового порталу України (<http://www.kmu.gov.ua>).

Повний список адрес серверів парламентів світу представлений на сайті Міжпарламентського союзу (<https://www.ipu.org/national-parliaments>).

Пошук парламентської інформації України - з сайту Верховної Ради України (<https://www.rada.gov.ua/>).

Інформаційні ресурси архівів у інтернет

Архіви зберігають найрізноманітніші види документів з усіх сфер суспільної і особистої діяльності: управлінську документацію, документи особового походження, картографічні документи, науково-технічну документацію, кіно-, фото-, фоно-, відеодокументи, документи церковних конфесій тощо.

Метою функціонування сайтів архівних установ є популяризація архівної справи, розширення доступу громадян і організацій до архівних матеріалів, надання інтерактивних послуг, висвітлення діяльності архівних установ, висвітлення змісту періодичних видань з архівної справи. Сайти архівів виконують такі функції: надання для широкого кола користувачів науково-довідкового апарату архівів, інформування про діяльність архівних закладів,

надання інформації про склад і зміст архівних документів, подання законодавчої, нормативної та методичної бази функціонування архівних установ, висвітлення змісту публікацій (з повними текстами) з архівної справи.

Пошук інформації, яка надається архівами України, можна починати з порталу “Архіви України” (<http://www.archives.gov.ua/>).

Бібліотечно-бібліографічні ресурси інтернет

У інтернеті представлено значну кількість бібліотечно- бібліографічних інформаційних ресурсів як у вигляді бібліотечної реклами, так і з власне бібліографічною інформацією, яка міститься у електронних каталогах. Крім цього, бібліографічна інформація розташовується на серверах наукових і освітніх закладів, які представляють доступ до своєї наукової продукції – періодичним виданням у електронній формі, при чому як на бібліографічному рівні, так і на повнотекстовому.

Бібліографічна інформація може надаватись також серверами видавництва та книготорговельних організацій, спеціальними службами, які забезпечують рефератами або анотаціями журнальних статей та ін.. друкованих матеріалів та ін.

Сайт найбільшої бібліотеки України – Національної бібліотеки України ім. В.В. Вернадського (www.nbuv.gov.ua), який містить гіперпосилання на провідні бібліотеки світу і України.

Хід практичної роботи:

1. Ознайомитись з урядовими, парламентськими, архівними та бібліотечними ресурсами інтернет за наведеними адресами порталів.

2. Проаналізувати представлені ресурси. Порівняти склад і структуру інформаційних ресурсів, до яких надається доступ. Скласти порівняльну табл. 4.1 (поставити знаки + та -).

3. Додайте 5 власних інформаційних ресурсів та їх аналіз в таблицю (перелік можливих інформаційних ресурсів <https://youcontrol.com.ua/sources/>).

Таблиця 4.1

Тип (назва)ресурсу, web-адреса	Доступ до електронного каталогу або пошук по сайту	Доступ до повних текстів електронних документів	Посилання на інші інформаційні ресурси інтернет

Зміст звіту з практичної роботи

1. Мета роботи.
2. Надати таблично результатів
дослідження національних інформаційних ресурсів України,
представлених у інтернет.
3. Висновки.

Отримані результати з Вашими висновками завантажте в скриньку для завдань.

Практична робота 5

Реєстрація в системі YouControl. Налаштування профілю в Академії YouControl

Хід практичної роботи:

1 . Перегляньте навчальні відеоматеріали:

- Система YouControl це ...

<https://www.youtube.com/watch?v=9j2LrPsILhg&t=57s>

- Як знайти клієнтів, партнерів, постачальників, аналізувати ринок та навіть конкурентів

https://www.youtube.com/watch?v=EBYJF_XTVM8&t=164s

2. Реєстрація в системі YouControl за посиланням

<https://youcontrol.com.ua/register/>

Спершу проходимо реєстрацію на безкоштовний тариф “Open Data”

**YOU
CONTROL**

Повне досвід на кожну
компанію України

БЕЗКОШТОВНЕ РІШЕННЯ

РІШЕННЯ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Безкоштовний тариф “Open Data”

Необмежений термін дії. Тільки базова функціональність

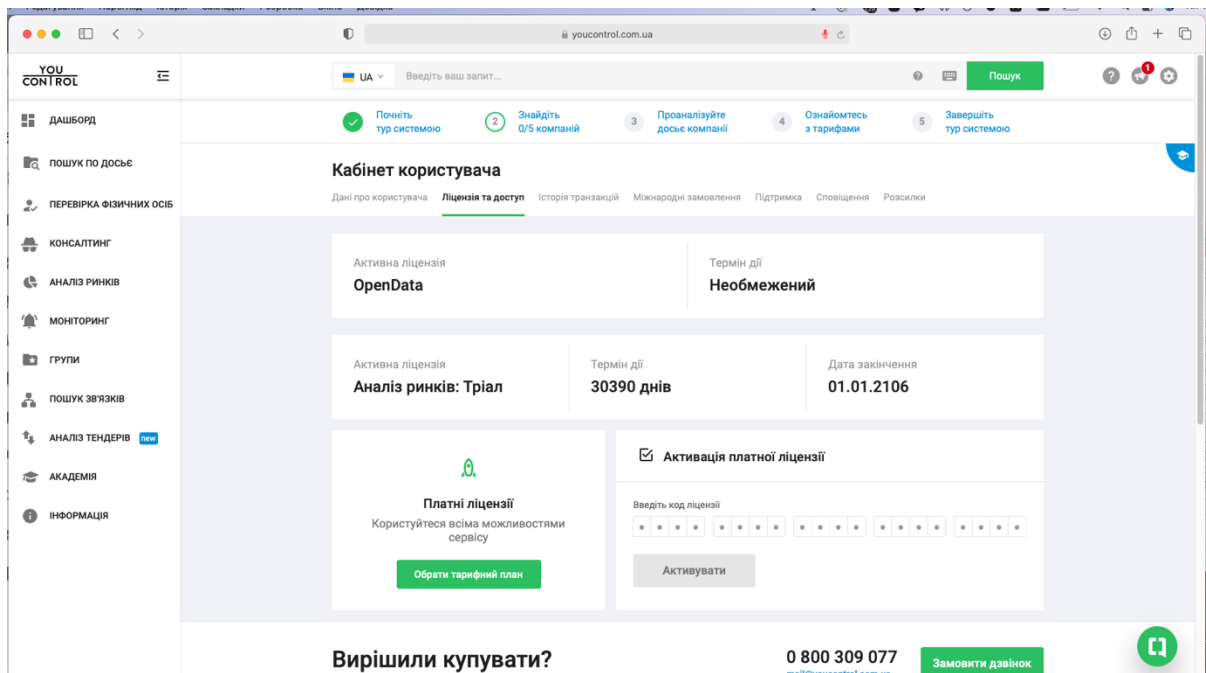
Email

Зареєструватись

Реєструючись, ви підтверджуєте, що згодні з [умовами oferty](#)

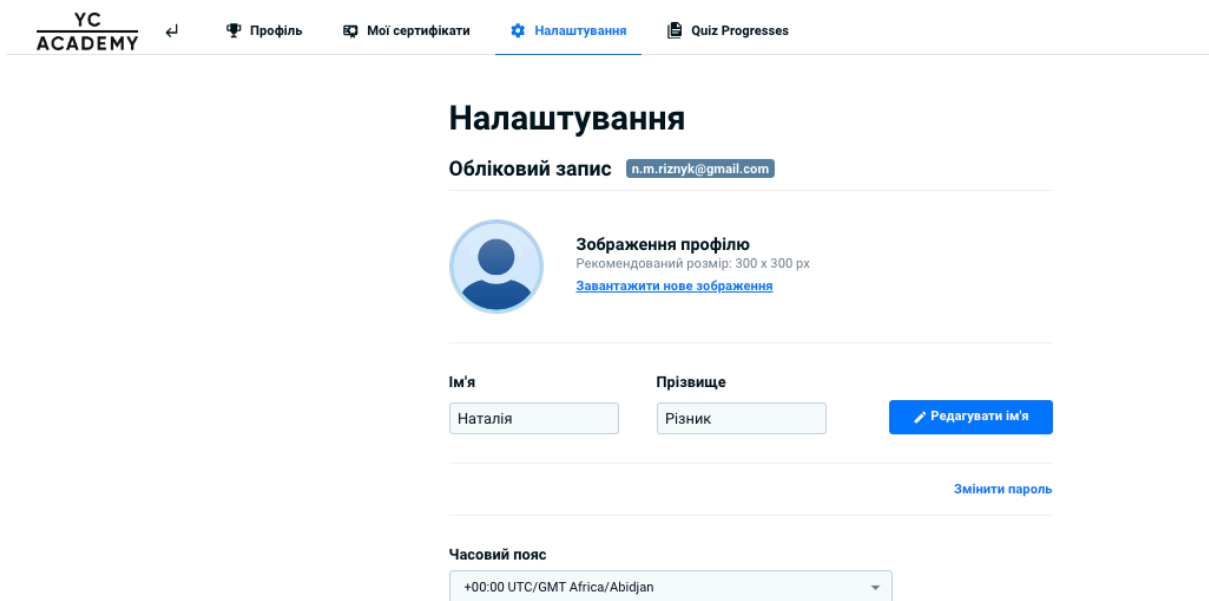
3. Ознайомлення з основними можливостями та інструментами YouControl.

4. Підключення навчального доступу до баз даних YouControl

4. Огляд курсів для бізнесу та курсів для користувачів.

5. Заповнення профілю студента, початок роботи з Академією YouControl:

Інформаційні джерела:

1. Рішення для бізнесу – YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.
2. Академія YouControl .URL: <https://users.youcontrol.academy/>

Практична робота 6

Формування та аналіз досьє компанії з використанням можливостей YouControl

Хід практичної роботи:

1. Перегляньте навчальні відеоматеріали:

Детальний розбір досьє з YouControl:

<https://www.youtube.com/watch?v=JEf-T-WEqgo>

2. Робота з базами даних системи YouControl :

1. Пошук по досьє (за усіма даними, які тобі відомі про контрагента).
2. Пошук по реєстрах країн світу
3. Огляд досьє - ключова інформація про компанію
4. Експрес-аналіз: на що одразу варто звернути увагу? Налаштування Експрес-аналізу. Експрес-аналіз за критеріями фінансового моніторингу
5. Аналіз зв'язків: з ким пов'язаний контрагент?
6. Фінанси. Як дізнатися про фінансові можливості компанії?
7. Державні тендери. Що відомо про діяльність контрагента у сфері публічних закупівель?
8. Власність. Яке майно належить компанії?
9. Історія та відомості. Як дізнатися реєстраційні дані компанії та відслідкувати зміни у них?
10. Перевірки та офіційні повідомлення. Хто, коли та за якими критеріями перевіряв компанію і які офіційні повідомлення їй надходили?

11. Суди. Судові справи та виконавчі провадження, де фігурує суб'єкт господарювання
12. Ліцензії. Всі дозвільні документи, якими володіє юридична особа
13. Податкова. Відомості про контрагента як про платника податків
14. Пов'язані особи. Працівники компанії, історія змін керівників, суб'єкти декларування, національні публічні діячі та пов'язані з ними компанії
15. ЗЕД. Експортно-імпортна діяльність суб'єкта господарювання, операції з офшорними зонами та країнами під санкціями

Інформаційні джерела:

3. Рішення для бізнесу – YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.
4. Академія YouControl .URL: <https://users.youcontrol.academy/>

Практична робота 7

Моніторинг та перевірка даних фізичних осіб за допомогою YouControl

Питання для обговорення

1. Моніторинг та перевірка даних фізичних осіб:

- Перевірка даних. Формування пошукового запиту.
- Аналіз результатів перевірки.
- Доступні та закриті дані.
- Аналіз блоку «Репутація в медіа».

2. Перевірка зв'язків контрагентів:

- Дослідження пов'язаних компаній.
- Зв'язок з фінансово-промисловими групами.
- Борги і штрафи фізособи
- Аналіз судових справ.
- Правопорушення та розшук.

Інформаційні джерела:

5. Рішення для бізнесу – YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.
6. Академія YouControl .URL: <https://users.youcontrol.academy/>

Практична робота 8

Проведення моніторингу змін у контрагентів, формування списків контрагентів, визначення зв'язків

Питання для обговорення

1. Моніторинг: швидкі сповіщення про зміни у контрагентів:

- Моніторинг юридичних осіб та ФОП.
- Моніторинг фізичних осіб.
- Налаштування подій.
- Налаштування отримувачів сповіщень.

2. Групи. Формування списків контрагентів та обмін ними з користувачами:

- Списки контрагентів.
- Усі контрагенти. Історія дій. Історія переглядів.

3. Пошук зв'язків. Як визначити зв'язки між декількома особами?

- Пошук зв'язків.
- Пошук афіліатів.

Інформаційні джерела:

7. Рішення для бізнесу – YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.

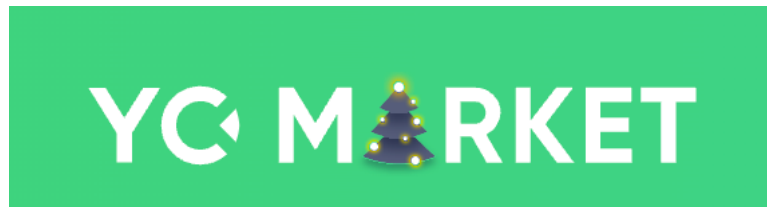
8. Академія YouControl .URL: <https://users.youcontrol.academy/>

Практична робота 9

Аналіз ринків в системі YouControl – YC.MARKET

Питання для обговорення

1. Аналіз ринків за допомогою YC.MARKET.
2. Формування звіту.
3. Нові компанії та ФОП.
4. Пошук компаній в Україні за заданими параметрами.

Інформаційні джерела:

9. Рішення для бізнесу – YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.
10. Академія YouControl .URL: <https://users.youcontrol.academy>
11. YC.MARKET. Аналіз ринків .URL: <https://youcontrol.market/>

Практична робота 10

Основні відкриті реєстри України та світу. Аналіз тендерів

Питання для обговорення

1. Реєстри світу. Основні відкриті реєстри України та світу
2. Аналіз тендерів та перевірка його учасників.
3. Академія YouControl – отримання сертифікатів.

Інформаційні джерела:

- 12.Рішення для бізнесу – YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.
- 13.Академія YouControl .URL: <https://users.youcontrol.academy/>

Практична робота 11

Використання інструментів YouControl в економічних дослідженнях

Для підприємства на вибір студента, застосовуючи знання, отримані під час проходження уроків в Академії YouControl скласти досьє на підприємство, зокрема провести дослідження по таких напрямках та оформити у вигляді презентації:

- Загальна інформація про підприємство, основні КВЕД.
- Експрес аналіз, індекс, фактори, на які потрібно звернути увагу.
- Основні фінансові показники, дослідити місце підприємства серед конкурентів.
- Аналіз зв'язків.
- Участь підприємства в тендерах.
- Зовнішньо-економічна діяльність.
- Відомості про підприємство щодо сплати податків, наявності судових справ.
- Провести аналіз ринку, на якому функціонує підприємство (по Україні загалом).

Рекомендована література та інформаційні джерела:

1. Берестецька, О., Різник, Н. . Використання CRM–систем в Україні в умовах невизначеностей. Bulletin of Sumy National Agrarian University, (4 (96)), 2023, 26-31.
2. Воронкова В. Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 158 с.
3. Дія. Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua>.
4. Дурман М.О. Інформаційний менеджмент як складова державної інформаційної політики. Вестник Херсонского национального технического университета, 2020, 4 (75): 140-148.
5. ЕНК «Інформаційний менеджмент» ID 943. – Сторінка курсу на сервері дистанційного навчання ТНТУ URL: <http://dl.tntu.edu.ua/login.php?course=943>
6. Єдиний державний веб-портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/>
7. Інформаційні системи та технології : навчально-методичний посібник / Уклад. Р.І. Чанишев. Одеса: НУ «ОЮА», 2022. 151 с.
8. Ковальчик, О., Різник, Н. . Основні тренди інформаційних технологій для бізнесу. Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції учених та студентів „Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства “, 2022. С. 91-93.
9. Латишева, О. В., Недвига, М. В., & Наконечна, Ю. В. (2021). Використання різних нотацій моделювання бізнес-процесів торговельного підприємства для планування його діяльності. Вестник экономической науки Украины, (1 (40)), 91-98.
10. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту: навч. посібн. / О. В. Матвієнко, М. Н. Цивін. – К. : Видавничий дім «Слово», 2007. 154 с.
11. Мельник В. Д., Романишин Ю. Л. Інформаційний менеджмент: конспект лекцій / В. Д. Мельник, Ю. Л. Романишин. – Івано-Франківськ: Факел, 2008. 50 с.
12. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>.
13. Палеха Ю.І. Інформаційна культура організації як індикатор стану її інформаційного забезпечення. Науковий журнал «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія», 2019, 2: 87-96.
14. Про інформацію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
15. Різник Н., Берестецька О. Цифрова трансформація сфер життя як основа зростання соціальної цінності. Соціально-економічні проблеми і держава. 2021. № 2(25). С. 393–404. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21bomzsc.pdf>.
16. Різник, Н., Берестецька, О., Крицька, Л. (2022). Моделювання процесів створення та організації курсів підвищення кваліфікації працівників банку з використанням ARIS Express. Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету, 78(5-6), 24-31.
17. Різник, Н., Берестецька, О., & Іваськів, Н. (2021). Моделювання конкурентоспроможності торгівельного підприємства на основі економетричного підходу. Електронне наукове фахове видання " Соціально-економічні проблеми і держава", (2 (25)), 533-540.
18. Рішення для бізнесу – YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.
19. Трофименко О.Г., Прокоп Ю.В., Логінова Н.І., Чанишев Р.І. Офісні технології: навч. посіб. – Одеса : Фенікс, 2019. – 207 с.
20. Швачич Г.Г., Толстой В.В., Петречук Л.М., Іващенко Ю.С., Гуляєва О.А., Соболенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навч. посіб. – Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.